

Tractatus varii de confessione

1443; Dominikanerkonvent Basel

1r.v (Vorsatz) leer.

2r-3v Notae de confessione

"Notandum quod quando confitens habet aliquem casum reseruatam pape vel Episcopo a quo confessor non potest absoluere tunc remittere eum debet ... Reuerende pater et domine latorem vel latricem presencium non exprimendo nomen a tali vel tali peccato absoluendum vestre transmittito paternitati ..."

"Nouerint universi presencium inspectores quod N. lator presencium confessus et contritus nullisque excommunicacionum sentenciis innodatus ..." (Datum: 1446); "Nouerint vniuersi quod anno domini tali presencium exhibitor vel -trix videlicet N. confessus est mihi fratri N. ordinis predicatorum ... Ego frater N. ordinis predicatorum conuentus M. protestor me audiuisse huius exhibitricis cum sua ancilla sacramentalem confessionem ... Venerabilis domine Noueritis me fratrem N. ordinis predicatorum de basilea audiuisse confessionem presentis latricis eique beneficium absolucionis inpendisse ..." - Litterae de absolutione accepta.

(2v) "Nota sicut confessor tenetur audire ita et diligenter inquirere quia secundum beatum Augustinum Sicut audire ..."

(3r) "Nota statutum concilii generalis extra de pe. et re. tale est Omnis vtriusque sexus fidelis postquam ad annos distincionis peruenerit ... Nota secundum pe. pa. quia ante annum confiteri tenetur primo racione sacramentali si wlt communicare vel celebrare ..."

(3v) ">Casus papales< primus qui incendit ecclesiam vel frangit ecclesiam ... >Et de istis habentur hii versus< ... (Walther, Init.carm.13351 und 13976); ~~>Et de istis habentur~~ >Casus Episcopales< primus incestus ..." (mit den Versen "Pontificem super hijs semper deuotus adibis / Incestum faciens ..." und Walther, Init.carm.680).

4r-54v Iohannes Nider, manuale confessorum

">Ihesus< QVonia iuxta beati gregorii in suo pastoralis sentenciam Regimen animarum est ars arcium ... - ... sub compendio dixisse sufficiat etc. Explicit. >Explicit<Manuale<". - Darunter eine kurze Nota de confessione. - Druck: z.B. Hain 11838.

55r-136v Iohannes Nider, tractatus de lepra morali

">Tractatus de lepra Morali< Olim deum legimus in leuitico veteris testamenti mandauisse sacerdotibus vt leprarum corporalium multimodas scire studerent differentias ... - ... licet non esset mortale debitum <reddere> pettere a coniuge rite prius benedicta vt supra dictum est. Et sic de lepra morali dixisse sufficiat. Explicit etc."

- Druck: z.B. in Iohannes Nider, manuale confessorum, Paris 1473

(Hain-Cop.11843)

137r-246r Iohannes Nider, consolatorium timoratae conscientiae

">In nomine sancte et indiuidue trinitatis. Consolatorium timorate consciencie venerabilis patris fratris Iohannis Nider Sacre theologie professoris de ordine fratrum predicatorum. Sequitur prologus< A Put disciplinas reperimus phisicas diuersis morbis corporum medicos tradidisse antidota ... - ... nichil aut modicum auctori manebit etc. >Explicit Consolatorium timorate consciencie venerabilis patris fratris Iohannis Nyder Sacre theologie professoris ordinis fratrum predicatorum finitum per manus fratris Iohannis B^otschner eiusdem ordinis Anno domini M^o cccc^o xliij^o in vigilia beati Gregorii pape etc.. Deo gracias<". - Druck: z.B. Hain 11806.

246v "Questio est vtrum ignorancia possit esse causa peccati. Respondetur secundum S. tho. ..."

247r "An ex vera confessione remittatur culpa et pena. Respondetur Aliquando remittitur culpa sed non pena scilicet quando non est tanta contritio sicut fit delectatio ..."

247v-248v Iohannes Gerson, responsum super quaestione sibi facta per vicarium domus Cartusiae, de statuto ordinis eiusdem (fine prae-maturo)

">Conposicio quedam seu tractatus Iohannis de Gersona Cancellarius parisiensis de confessionibus Materia < Sequitur multiplex consideracio de modo confessionis et sacramentalis absolucionis. Confessio sacramentalis fundatur in solo iure diuino et ewangelico Super illo 'Quodcumque ligaueris ...' - ... prout fit ad certa peccata que sacramentaliter et expressa sunt confessa. Explicit Cancellarius parisiensis". - Druck: Opera ed. E. du Pin 2, Antwerpen 1706, 460f. (hier nur der erste Absatz).

248v-249r Iohannes Gerson, avisamentum de modo confessionem
in religionibus audiendi et absolvendi a reservatis

">Notat idem Cancellarius Avisamentum sequens pro modo confessionis in religionibus non lapsis audienda videlicet< Sicut expediens esse suasi pro patribus cartusiensibus et celestinis vt eorum superiores ...
- ... et tociens experta fragilitatis humane condicio. >Explicit<".
- Druck: ebd.262.

249v ">Questio< Queritur Vtrum in absolutione oporteat causam ab excommunicatione de necessitate exprimere. Respondet quidam sacre theologie baccalaureus et licenciatus in iure vir bone consciencie quod non. Nonnumquam tamen rigorem seruare oportet sicut in quibusdam sacris ...".

249v-251r Iohannes Gerson, distinctio de modo excommunicationum
et irregularitatum et absolutionis (fine praematur)

">Tractatus seu ediccio domini Cancellarii parysiensis Iohannis videlicet de Gersona de modis excommunicationum irregularitatum et absolutione ab eisdem< SEquitur distincio magistralis de modo excommunicationum et irregularitatum et absolutionum ab eisdem. ~~Et frequenter~~ Excommunicationum tot sunt genera quot (250r) <quot> communicationum Et frequenter indicantur irregularitates ... - ... Non enim fit publice sacramentalis confessio ad quam obligat ius diuinum. Explicit tractatus qui supra." - Druck: ebd. 403-404,51.

251r-v ">Veritur que sit forma absolutionis sufficiens sine sentenciis sine peccatis. Respondetur secundum Magistrum Io. de gersona Cancellarium parysiensem Quod forma absolutionis sufficiens et requisita pro peccatis de quibus confessor intendit et potest absolvere ... - ... quia nulla condicionalis ponitur ibi et sic patet Responso quesiti."

252r ">notabile bonum pro confessoribus< Nota circa sacramentum penitencie quod plebanus siue sacerdos non potest nec debet penitenciam sollemnem imponere nisi de mandato episcopi xxvi q.vi ..."

252v-258v ⁿAntonius Florentinus, confessionale 'defecerunt' exc.
">Sequencia sunt extracta ex libello de erudicione confessorum editus A venerabili patre fratre Anthonino de florencia ordinis

predicatorum postea Archiepiscopus florentinus< Fratres ordinis predicatorum priuilegium habent quod episcopis mortuis qui suam ipsis auctoritatem dederunt ... - ... secundum theologica dispensare non potest etc. hec ex libello de erudicione confessorum fratris anthonini." - Kaeppli, Scriptores O.P. 1,92-96 Nr.256; Druck: z.B. GW 2092.

259r-v (Vorsatz) Fragmentum philosophicum (Inc.: "Sequitur Si tu nullum obiectum haberes non posses videre Sed ex [...] Sequitur ut prius argutum est quod licet nullum obiectum haberes ...")

Papier (Bl.1.259 Perg.); 14,5 . 20,5; 259 Bl. (154 ist eingeklebteter Zettel).

4-251: Schriftraum 9,5-10 . 13-15; 23-36 Zeilen; Kursive, geschrieben 1443 von Johannes Böttschner (Eintrag 246r); rubriziert, rote Titel, z.T. auch Explicit und Randnoten. - 2.3.252-258 flüchtigere Zusätze der selben Hand; rubriziert. - 259: Schriftraum 10,5 . 17,5; 52-55 Zeilen; Notula, 14. Jh.

Einband 15. Jh., gelbliches weiches Leder über Pappdeckeln; Schnitt gelb, vorn Signakeln aus dem selben Leder wie der Einband; eine Schliesse mit Metallgelenk; Kapital vom Bezugsleder umfasst; keine Spiegel (wohl abgelöst, jetzt als Bl.1 und 259 Vorsatz); in den Deckeln als Bindemakulatur Perg.-Streifen mit alphabetischen Schreibübungen (Textur, 15. Jh.).

Scriptor

~~Kein/alter/Besitzeintr~~

Aus dem Dominikanerkonvent Basel: Kein alter Besitzeintrag, aber deutliche Hinweise aus dem Inhalt (bes. die Formulare 2r); Schmidt Nr.162.